

Peñug Yeesu Kirist — Ñaar-fukk ak Juróom-benn bi

Njillaare juróom-ñaareel bi ak ubbi giirug dëgggu yoonent bi

Jeff Pippenger

2023-11-13

Ba mu ubbee sieddeelu juróom-ñaareel bi, am na neexal ci asamaan ni lu tollook benn waxtu gu ndaw. Te gis naa juróom-ñaar ñi malaaka yi taxawoon ci kanam Yàlla; te ñu jox leen juróom-ñaar i trompet. Te beneen malaaka dikk na, taxaw ci sarxalukaay bi, yor ab ndablu wurus; te ñu jox ko cuuraay bu bari, ngir mu jébbal ko ak ñaan yi yépp yu gaayi Yàlla yi ci sarxalukaay bu wurus bi nekk ci kanam gàngune gi. Te saxaaru cuuraay bi, bi ànd ak ñaan yi yu gaayi Yàlla yi, yéeg na jëm ci kanam Yàlla, génñ ci loxob malaaka bi. Te malaaka bi jël ndablu bi, feesal ko ak safara sarxalukaay bi, sànni ko ci suuf; te am ay baat, ak ay dënnu mběj, ak ay melax, ak suuf yëngu gu mag. Peeñu gi 8:1–5.

Nun dañu wax ci tuuru safara sell bi jóge ci kër yàlla asamaan bi, ci biir jaar-jaaru jamono ji Etazini di yóbbu safara bu sellul wàccéeko ci asamaan bu njëkk bi. Xamle li juróom-ñaar ñiir yi waxoon ci Peeñu gi, saar 10, waroon nañu koo tēj ba léegi tuuti laata jeexug waxtu ngërëm gi. Waxtu ngërëm gi itam dañu ko tektal ni mu ngi ci wetug jeex bi, bi sët bu juróom-ñaareel bi ubbeeku.

Mu ne ma: “Bul bañ tēj waxi kàddu yi ci waxu yonent bu téere bii; ndaxte waxtu wi jege na. Ku jubul, na sax ci njublaayam; ku sobe, na sax ci sobeem; ku jub, na sax ci njubam; te ku sell, na sax ci sellugam.” Peeñu 22:10, 11.

Ubbi biir juróomeel benni kër gu mujj gi am na ba noppi ci bi juróom-ñaari malaaka yi di waajal a liit.

Te juróom ñaar-ñaar yi yoroon juróom-ñaar trompet yi waajaloon nañu seen bopp ngir wol. Peeñug Yàlla 8:6.

Bu xelug njiit gi jeexee, “kenn du man a dugg ci kër Yàlla ga,” ndaxte ràkkalug Kirist ngir bàkkaar nit ñi jeexna. Xelug njiit gi tēj na, te ñu sant ñaari malaaka yu juróom-ñaari yi ñu tuur ay ndab yi fees ak merug Yàlla.

Te kërgu Yàlla mi fees ak saxaar gu jóge ci ndamu Yàlla ak ci dooleem; te kenn mënul woon dugg ci kërgu Yàlla ga, ba kera mu juróom-ñaari malaaka ya mat. Te dëgg naa baat bu réy buy jóge ci kërgu Yàlla ga, di wax juróom-ñaari malaaka ya ne: Demleen seen yoon, di tuur ay koppi yu merum Yàlla ci kaw suuf si. Peeñu 15:8, 16:1.

Amul benn xamle ne juróom-ñaar yi malaaka yi di wol juróom-ñaar yi trompet yi ci Yoonu Musaa yu ñettii ba fukk ak benn, ñoo bokkewul ak juróom-ñaar yi malaaka yi di tuur juróom-ñaar yi mbas mujj yi. Waaye ci lu wuutu, melokaan yu yonent yi àtte yi ñu tegtal ci juróom-ñaar yi trompet yi, ñu dëppook ak bérab yi ak njariñ yi juróom-ñaar yi kaasuu meru Yàlla yi ci saar fukk ak

juróom-benn. Te itam ngir lëkkal lu gën a leer, àtte yi trompet yi, ñoo leen wax rekk ne ay mbas lañu.

Te des nit ñi nit ñi desul dee ci say mbas yii, réccuñu it ci jëfi seen loxo, ngir bañ a jaamu rab yi ak xérëm yi yu wurus, ak xalis, ak xàñar, ak doj, ak bant; yi maneesul a gis, mbaa dégg, mbaa dox. Peeñu 9:20.

Ubbi bés gu juróom-ñaareelu màndarga bi, dañu ko teg ci kaw dundin bu fees ak taxawal gu wér ngir mu nekk ci wàllu jegegu jeexitalu waxtu jéggalu àtte. Juróom-ñaareelu màndarga bi dafay taxawal seede bu ñaareel ci li juróom-ñaari dënnu yi “waxoon,” te Yowaana ak itam Pool terees na leen ñu bind ko.

Mu woo ak baat gu réy, ni gaynde buy roor la; te bi mu waxee, juróom-ñaari dënnu yi génne seeni baat. Te bi juróom-ñaari dënnu yi génnee seeni baat, dama bëggoon a bind; waaye dégg naa baat bu joge asamaan ne ma: “Téjël mbir yi juróom-ñaari dënnu yi wax, te bul leen bind.” Peeñu yi 10:3, 4.

Li juróom-ñaari dégg-dégg yi waxoon, dañu ko tëj; te ci saar fanweeri ñaar, yëgle gi ñu tëjoon ci téereb Peeñ mi waroon a ubbi, te ni ak juróom-ñaareel sëll bi, waroon na a ubbi tuuti laata ñàkkug xàjjal gi tëj.

Rakku White wax ne li wax ne tëj bi ñaari juróom-ñaareel ñibbi yi “waxoon” moom doon jëfandikoo bu yem ak jëfandikoo Gorob gu dëkk ci xeet wu Yuda, ba Mu santaane woon Daniyel mu tëj téereem ba ci waxtu mujj. Téereb Daniyel ak Téereb Peeñ mi benn téere lañu, te ci Peeñ mi ñu ngi feeñal Yeesu ni Gorob gu dëkk ci xeet wu Yuda, bi Mu ubbee téere bi ñu tëjoon ak juróom-ñaareel rëkk; noonu itam Gorob gu dëkk ci xeet wu Yuda moo santaane Daniyel mu tëj téereem ba ci waxtu mujj. Gorob gu dëkk ci xeet wu Yuda mooy Ki tëj te ubbi Ay Kàdduam, ndaxte moom mooy Kàddu gi.

«Gannaaw ba juróom-ñaari dënnu yi waxee seen baat, ndigël ga ñëw ci Yowaana, ni mu ñëwoon ci Daniyel ci mbirum téere bu ndaw bi: “Téjël yeneen yooyu juróom-ñaari dënnu yi wax.”» The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Lay yi ci biir téere Daniel ak Peeñu gi dëggal ne ubbi njuróom-ñaareel màndarga ga mooy seede bu ñaareel ci ubbi li juróom-ñaari dégg yi waxoon. Benn ci ubbi téereb Daniel ak benn ci ubbi téere bi ñu téye woon ak juróom-ñaari màndarga, ñoom ñaar ñépp dañuy wone ne dégg yi ñuy feeñal bu ñu ubbiee benn yégleb yonent, dañuy feeñ ndank-ndank, te am nañu doxalin gu yokk. Looloo tax téereb Daniel di ko ràññee ni yokkuteg xam-xam, te téereb Peeñu gi di ko nataal ni dindi benn màndarga gannaaw beneen.

Lëer la buy gëna leer ba ci biir, ba jot ci bés bu mat.

Waaye yoonu aji-jub yi mel na ni leer gu xonq, buy gëna leer ba ca bëccëg bu mat ba. Proverbs 4:18.

Bu “dégg” bi ubbikoo nañu, dafay dem ndank-ndank.

«Su fekkoon na ne mbooloom Yàlla yu jëkk ya waroon fàttali saa yu bare ay jëf-jëfam ak ñoom ci yërmande ak ci àtte, ci ndigël ak ci yedd, noonu itam am na solo lool nu xalaat dëgg yi ñu nu jottali ci Kàddug Yàlla,—dëgg yu, bu ñu ko toppee, di nu yóbbu ci woyofal bopp, ci jébbale, ak ci dëgg-ndigal ci Yàlla. War nañu santifikéeku ci dëgg gi. Kàddug Yàlla dafay wone dëgg yu jagleel xarnu bu nekk. Jëf-jëfu Yàlla ak mbooloomam ci jamono ju weesu ji war nañu a def sunu xel bu baax ci yooyu. War nañu jàng njàngat yi ñu defe woon ngir jàngale nu. Waaye warunu ci noppi te kontaanu ak yooyu rekk. Yàlla miy jiite mbooloomam ndànk-ndànk, ab tànk ci kanamam. Dëgg gi day yokku. Ku wut dëgg ak xol bu dëgër dina mottali saa su ne leer gu jóge asamaan. Lan mooy dëgg? loolu war na a nekk la nuy laaj saa su ne.» Signs of the Times, 26 Mee 1881.

Ci njeexital weeru sulet 2023, Ndiggëlug Yeesu Kirist dafa tàmbalee ñu ubbi ko.

Ni ci mel ni ak juróom-ñaareel bi ak itam waxi juróom-ñaari dënnu yi, Peeñug Yeesu Kirist bi, dañu koy ubbi tuuti lu jiitu ñàkk yoonu nattoo gi jeex. Moo joxe ñetteel seede bu benn yéene ak waxtaan bi ñu fésal ci dindi juróom-ñaareel bi ak juróom-ñaari dënnu yi. Ñetti fésal yooyu ci téereb Peeñ mi ay ñetti seede lañu yu booloo ngir matal xibaaru Peeñug Yeesu Kirist bi. Ubbikoo ñetti seede yooyu dafay dem ndànk-ndànk. Ay jëfandikoom itam dañuy dem ndànk-ndànk.

«Dëggal yoonu Yàlla mooy sellal. Am na ñu bari ñi am xalaat yu juum ci liggéey bii ci biir bakkan bi, waaye Yeesu ñaanoon na ne ay taalibeem sellal nañu leen ci dëgg te mu dolli ne: “Sa kàddu mooy dëgg” (John 17:17). Sellal du liggéey buy am ci benn saa rekk, waaye liggéey la buy yokk ndànk-ndànk, ndaxte dëggal sax na. Ba taxaw ni Seytaane di nu xiir ak ay nattuam, fàggu ngir noot bopp war nañu koo xeexaat baat baat. Waaye ci dëggal, dëgg dina sellal bakkan bi. Ñi takku ci dëgg, jaarale ko ci ngëneel yu Kirist, dinañu noot népp ñàkk-a-dooleb jikko yu taxoon ñu di leen melal ci bépp soppiwóor bu xalis gi di indi.» Faith and Works, 85.

Yokkute bu njëkk njàngum xam-xamu Peeñug Yeesu Kirist bi, tàmbalee woon nañu koo siiwal ci mujju weeru Sulet 2023. Liggéeyu xam dëgg yi ñu tàmbalee woon a siiwal jamono jooju, tàmbalee na lu gàtt gannaaw 18 Sulet 2020.

Dëgg gi ñuy xàmmee ci yégleb u ubbiñug juróom-ñaareelu sàndam wa, mooy jëm ci waymark bu Yuuxu Gudd-gi. Yuuxu Gudd-gi ci jaar-jaaru Milerit yi nekkoon yokkute gu dëg goo xamleel ndànk-ndànk, te loolu manees na ko wone ci seet gu jaarale ci taarixu liggéeyu Samuel Snow. Yeesu dafa melal yëngu-yëngu malaaka ñetteel bi ak yëngu-yëngu malaaka njëkk bi, ndaxte moom dafay faral di melal mujje gi ak tambali gi.

Dëgg-dëgg yi booleeku ngir sos yégleb Buuxa gu Guddi gi, mooy xam kan mooy Yàlla, ak ni ay jikkoom di feeñ ci Kàddoom. Dëgg yooyu ëmb nañu itam melokaan bu mat sëkk bu jëme ci yoonu taarix bi ñi di yégle, ci mujje, yégleb Buuxa gu Guddi gi, di war a matal. Taarix bu nëbbu bu juróom-ñaari dënnëk yi mooy li di màndargaal yoonu taarix boobu. Sél bu juróombaati bi bokk na ci yoonu taarix bu leer te mat sëkk boobu, waaye pexeem wone mi jëm na ci jamono ji tambalee bi yégleb Buuxa gu Guddi gi mattee, noonu di màndargaal saa su tàggatug téeméer ak ñeent-fukki ñeenti junni ñi mat. Jélée gu ndank-ndank gi ci sél bu juróombaati bi tambalee na bi yégleb Buuxa gu Guddi gi mat ba noppi, ni ko Ndaje bu Tëntu Exeter bi ci nooru atum 1844 di misaal. Mbind yii

di seen woote bu bopp ngir ñëw ci Ndaje bu Tëntu Exeter bi.

Biir bu juróom-ñaareel ubbéef bi ubbee, taal bu jóge ci saraxalekat biñu sànni ko ci suuf, te am na “baat yi, ak riir yi, ak melax yi, ak yengu-yengu suuf.” “Baat” mooy firndeel ab trompet.

Waxal ci kaw, bul bàyyi dara; yégal sa baat ni trompet, te won sama xeet seeni tooñ, ak kërug Yàqub seeni bàkkaar. Esayi 58:1.

Baata bu trompet dafay xamale yégle yu di artu ci mbugal bi di ñëw. Bi Esayi santé xeetu Yàlla ngir ñu yékkati seen baat mel ni trompet, dees na leen wax ñu “yuuxu” ak kàttan. Yégle Buyuk guddi gi dees koy ubbi tuuti laata waxtu yëngu-yëngub suuf bu yoonu dimaas bi. Yégle Buyuk guddi gi, bi dees koy ubbi tuuti laata yoonu dimaas bi mu ngi bëgg a ñëw, mooy yégle bi di màgg ba doon yuuxu bu réy. Bi Esayi waxee ne, “Yuuxuleen ak kàttan,” mu ngi ci jëfandikoo booloo bu yuuxu bu réy bu malaaka bu ñetteel bi, te mooy baat bu ñaareel bi bokk ci yégle Buyuk guddi gi. Yégle Buyuk guddi bu réy bi mooy artu bu trompet bu juróom-ñaareel bi, te mooy musiba bu ñetteel bi. Xeetu Yàlla war nañu xam ne bu trompet boobu woowe, ñu ngi ci ay pënc yu mujj ci waxtu seeni nattub xéewal. Moo tax santaane Esayi gi mooy artu ngir waajal jeexital nattub xéewal bi, artu ne mbugalu trompet bu musiba bu ñetteel bi ci Lislamm mu ngi bëgg a dal Ameerik ngir mu bañee bésub noflaay Yàlla. Ci yoonu dimaas bi, Buyuk guddi gi, mi di biir ñaareelu “baat” yi ci Apokalips saar 18, dafay màgg ba doon yuuxu bu réy, bi ñuy woowe ay doom Yàlla yu des tey nekk ci Babilon ngir ñu génn.

“Dëggug jamono jii, bataaxalu ñetteelu malaaka bi, war nañu ko yégle ak baat bu xumb, maanaam ak kàttan gu gën a yokku, ba nuy jege ndaje mujj gi gu réy.” The 1888 Materials, 710.

“Doole bu yokku” bu “yuuxu réy” bu ñetteelu malaaka bi dañu ko melale woon ci Sinaay bi, ba Fekke Yàlla ci boppam moom Yexowa yégle Fekk i Santaane yi. Trompet ba ci jaar-jaar boobu yokk na woon ci doole, fekk tunduwaay bi di yëngu te mu dellu safaraar. Tiit ba réyoon na lool, ba sax Muusaa mi ngi woon di yëngu lool. Noonu nit ña yékkati seen “baat” ci tiit, ñuy ñaan ne “baatu” Yàlla bañaat a dégtalu.

Ak baatug trompet, ak baatug ay wax jëfandikoo kàddu yi; baat boobu, ñi ko dégg ñaan nañu ne buñu leen waxati kàddu gaati: (Ndaxte mënufu woon muñ liñu santoon, te su fekke sax rab wu nekk laal tundu ga, dees na ko sànni ay xeer, walla dëgërak ko ak xarala: Te melokaan ma dafa woon yéemloo lool, ba Muuse wax ne, “Damaa ragal lool te di yëngu.”). Hébreu 12:19–21.

“Baato” bi “ñoom” “dégg” di tekki “baat” bu ndigalu waareb malakam bu ñetteel bi. Ci tiis bu metti tey xol di metti, ñoo tontoo ak seen bopp “baat”. Itam baat yi ci yoonu dibeer bi, ñu ngi leen tektal ci janq yi ñàkk xel yi di laaj diwlin, te baat yi janq yu xel yi di leen wax ñu dem jëndal seen bopp. Bu àtteb nit ñi jeexee, “baat” yi ñi xam ne reer nañu, ni janq yu ñàkk xel yu Adventist yi ci yoonu dibeer bi, di yuuxu ñaan doj yi ak tund yi ngir ñu daanu ci seen kaw. Yoonu dibeer bi, dañoo ko misaale ak joxe yoon wa ca tundu Sinaay.

“Ci kàttanu yi yéeme yu doole Yàlla feeñee ca ndaje ju tedd jooju,—baatub buumtalaat bu kumpa te di gën a réy ak ragal, riirug asamaan yuuy réer ci wetug tund yépp, leerug melax miy leeral tundu yu metti te tedd ya, te ca ndortelu Sinaay, ci biir niir, ak ngelawluub bu metti, ak lëndëm gu xóot, ndamu Yàlla mel ni safara suy lekk,—ci mandarga yii di won ne Yexowa mungi fa, xolu Israyil dafa lakk ndax tiit, te mbooloo mépp ‘taxaw fu sore.’ Sax Musaa wax na, ‘Dama ragal lool te di yëngatu.’ Noonu, ci kaw mbir ya di xeexante ya, déggoon nañu baatu Yexowa, muy wax fukki ndigali yoonu moom.”

“Biir bu mag bu Yàlla feeñaloon xalis dëggam ci kanam askanu Israayil, seen xol yi fees dell ak tiit bu réy. Kàttanu ragalukaay gu waxi Yàlla mel ni dafa gën a metti seen yaram yu yëngu-yëngu man koo muñ. Ñu ñaan Musaa ne: ‘Waxal nu, te dinanu dëgg; waaye bu Yàlla waxul ak nun, ngir bañ nu dee.’ Bi ñu teewloo ci seen kanam sàrtu dëgg ju réy ju Yàlla, ñu xam ne, lu ëpp lu ñu mas a xam, bàkkaar am na melokaan bu ñaaw buy merloo, te it seen bopp am na tooñ ci gis-gisu Yàlla ju sell te set.” Signs of the Times, March 3, 1881.

Bu safara bi nekk ci altar bi ñu sànni ko ci suuf si, am na “baat yi, ak riif yi, ak leer yi, ak yëngu-yëngub suuf.” “Riif ak leer” ay màndarga lañu ci àttey Yàlla. Ci yoonu dibeer bi, États-Unis dina matale ba noppi “kaasub bàkkaaram,” te “góor-góorlu réew mi ci bàkkaar, dina topp ci yàqub réew mi.” “Kaasub bàkkaar” bi dafa fees ba mat ci ñeenteel maas, ndaxte ñaari saxaar yi ci rab wu suuf si dañuy jaar ci ñeent maas yu di yokku ci ñàkk dëggal. Yoonu dibeer bi mooy màndarga fu àttey Yàlla, yi ñuy wone ci “riif ak leer,” di wàcc, te ñoom it dañuy wàcc ci ñeenteel maas.

“Boroom bi waxoon na ci Amoréen yi ne: ‘Ci ñeenteel maas, dinañu dellusi fii; ndaxte tooñu Amoréen yi matagul ba leegi.’ Doonte xeet wii feeñoon na lool ci bokk-kërëm ak yaxuteem, moo taxul ba leegi mu feesal kaasu ay tooñam, te Yàlla duoon joxe ndigalu alag gu mat sèkk. Xeet wi waroon na gis dooley Yàlla buy feeñ a feeñ bu leer, ngir ñu des te amul lenn lay wu ñuy man a jëfandikoo. Ki Bind ji yërëm te am ngoroon na muñ seen tooñ ba ci ñeenteel maas. Su fekkee amul woon benn coppite bu gën, kon àttey Yàllam dañuy wàcc ci seen kaw.”

“Ak njub gu wóor te du bàyyi benn njuumte, Ki Dul Jeex bi di sax di denc waññi ak àtteb mboolem xeet yi. Fekk yërmandeem di ñu jagleel ko ak woo ngir ñu tuub, waaye waññi woowu dina ubbeeku ba tey; waaye bu lim yi agsee ci ndam li Yàlla tànn ba noppi, liggéeyu meram bi daldi tàmbali. Waññi wi tëj na. Muñug Yàlla jeex na. Amatulati ñaanu yërmande ngir ñoom.” Testimonies, volume 5, 208.

Sër Wiit wax na ne attanu yàlla yi tambalee ci yoonu Dibeer mooy “attani alag yu Yàlla.” Moom jàngale na ne dafa tarde woon lool ngir Adventist yi ci Laodise, ñi doon ñàkk xel, te ñu amoon waxtu ngir waajal seen bopp ngir jafe-jafe ba ci guddi-diggante, waaye bañ nañu ko def. Waxtu woowu nag bu attani alag di xew ngir janq yi ñàkk xel, mooy “waxtu yërmande” ngir ñi dëggagul woon dëgg gi ba léegi.

«Éy, ndax nit ñi xamoon saa si ñu leen di seet! Am na ñu bare te dëggagul woon sax dëgg nattu ngir jamono jii. Am na ñu bare itam ak ñoom la Xelum Yàlla di jéema jàppante. Sàmmu àttey Yàlla yu alag ya, mooy saa su yërmandeg ñeel ñi amul woon fursat ngir jàng li mooy dëgg. Boroom bi dina leen xool ak nooy. Xolam buy yërëm jéggi na; loxoom it ba leegi joxees na ngir musal, fekk bunt bi tëj na ci ñi bëgguloon dugg.» Testimonies, volume 9, 97.

Bu ñaareel sêel bi ubbisee, am na “baat yi, ak dox-doxi asamaan yi, ak leer yi, ak suuf-sàcc bu réy.” “Waxtu” ba “suuf-sàcc” bi ci Peeñu 11 njëkk a mataloon mooy Réewum Farās bi fëete, te matal gu mat sëkk gu “waxtu” woowu mooy “sàcc” bu rab wu “suuf” wi ci waajur Yàlla wi di ñëw léegi ci yoonu Dibeer. Ci “waxtu” woowu la ñaareel sêel bi ubbiku bu mat. Bant baa ngi misaal yoonu Dibeer, te amoon na suuf-sàcc bu réy ca bant ba.

Yeesu, bi mu yuuxeeaat ak baat bu kawe, dellu na ruuam. Te gisleen, mbaxanu kër Yàlla ga xàccu na ñaari wàll ci kaw ba ci suuf; te suuf si yengu na, xeer ya daldi xar. Matye 25:51.

Ci bant ba, buur bu Seytaane dafa daanu, ni mu koy daane ci yoonu dibeer bi.

“Kirist du jébbalu bakkanam ba mu matal liggéey bi mu ñëwoon ngir def ko, te ak sa noflaay bu mujjam mu wax ci kaw ne: ‘Yàgg na ba jeex.’ John 19:30. Xeex ba amoon na ndam. Ay ndijooram ak loxoom bu sell ba moo ko jotale ndam. Naka Ab Jëfandikukat bu daan, mu samp benderam ci kaw tundu yoon yu ba faw. Ndax amul woon mbégte ci seen biir malaaka yi? Asamaan wépp daanu ci ndamug Musalkat bi. Seytaane daanu na, te xam na ne nguuram réeroon na.” The Desire of Ages, 758.

Yënguuru bant bu cross bi mooy benn nataal bu “degg,” moom mi di Alpha ak Omega. “Degg” mooy njàlbéen ga, digg ba ak mujj gi; mooy baat bu Ebre bu ñu sos ci dajale bataaxal bu njëkk, bu fukki ñett ak bu mujj ci alfabee Ebre bi. Amoon na yënguuru suuf ba Kirist dee, te gannaaw loolu amaata na beneen yënguuru suuf ci ndékkiitam. Ca cross ba amoon na njëkk yënguuru suuf, ba noppi bàmmeele bi, ba noppi yënguuru suuf ba ci ndékkiitam. Ci ñaari yënguuru suuf yooyu, bàmmeele yi ubiku nañu.

“Bi Yeesu nekke ci bant bi, mu wax ne: ‘Jeex na’, xeer yi daldi xar, suuf si yëngu, te ay bàmmeele yu bari ubbeeku. Bi Mu dekke, ci ndam ci kaw dee ak bàmmeele, fekk suuf si di yëngu-yëngal, te ndamu asamaan di leer wër barab bu sell ba, ñu bare ci ñi jub yi dee woon, ñoom ñi daan déggal wooteem, génn nañu ngir nekk seede ne Moo dekki. Ñi nga xam ne ñooy gaaw yi dekki te barkeel, génn nañu ci ndam ak màggat. Ñoom dañoo doon ñu tànn te sell ci jamono yépp, dale ko ca mbind mi ba ci bés yi Kirist. Noonu, bi njiitu Yawut yi di wut a nèbb dëgggu ndekkite Kirist, Yàlla tànn na yékkati ab kurél ci seen bàmmeele ngir seede ne Yeesu dekki na, te yégle ndamam.” Early Writings, 184.

Ca njëkk yëngu-yëngu suuf bi, bàmmeele yi ubbi nañu, te ci mujj yëngu-yëngu suuf bi, bàmmeele Almasi bi ubbi na. Ci Peeñu gi fukk ak benn, ñaari seede yi génn nañu ca seeni bàmmeele ba ci benn waxtu ak yëngu-yëngu suuf bi. Yëngu-yëngu suuf bi mooy sàrti Dibes bi, bi wàññi ci bantal bi. Kon nag, war na am ñaari ndekkite ci waxtu sàrti Dibes bi. Bi jëkk bi moo tegtal juddug téeméer ak ñent-fukk ak ñent ñaar-fukk ñi, biy am bala jigéen ji metti ngir jur; ñaareel bi nag am na ci biir metitam ngir jur. Jigéenu Peeñu gi fukk ak ñaar, jëkk dafa jur doom ju góor, ji war a yilif xeeti àddina yi ak yat wu weñ, te amul benn metit ngir jur. Gannaaw loolu, ci sàrti Dibes bi, ay metitam ngir jur tàmbali nañu, te mu jur doom ju ñaareel ji. Jëkk dafa jur Eliya, te mujj dafa jur Muusaa. Sàrti Dibes bi mooy waxtuw ndekkiteg ñaari doom-ndeyjooru Peeñu gi juróom-ñaari.

Bu juróomele baat bu juróom-ñaareel bi ubbeeku na bu baax ci yoonu dibéer bi, jàmm rekk a am ci asamaan diirub genn waxtu ak genn xaaj.

“Waaye Yàlla dafa boka na ci Sonam ci ay metitam. Malaaka yi gis nañu naqaru Musalkat bi. Ñu gis seen Boroom mi ñu ěmb ko ak mbooloom mbooloom kàttan yu Seytaane, te ay tegtalam diis nañu ko ak tiit buy yëngu te kuump, buy yàgg a xamadi. Jàmmu gu nekkoon ci asamaan. Benn xalamu ngẽmbit ñu ko laalul. Bu fekke ne nit ñi manoon nañu gis njàqare ak yéem-yéemu mbooloom malaaka yi, ba ñu doon seetaan ci naqar gu noppi, ba Baay bi di tas leeram, mbëggeelam, ak ndamalam soreel ko ci Doomu beeñ bi mu bëgg, kon ñu gëna xam ni bàkkaar dafa bon ci ay bëtam.” The Desire of Ages, 693.

Xaaju waxtu bu jëkk ci waxtu yëngu-yëngu suuf si dafay tegtal njuróom ñaaral bi walla ndekkite gu njëkkug ñaari seede yi. Ci xaaju waxtu boobu, ñaari seede yi dañu leen di sellal. War nañu leen a sellal lu jiitu yoonu Dibéer bi, ndaxte ñoom lanu doon mbooloo mi di woo doom ji ci des ba noppi, mu génñ bàmmeele bi ci xaaju waxtu bi ci des. Doom ji ñaareel bi, maneesu ko a dundlu ludul ci gis goor ak jigéen yu yor màndargay Yàlla bi biir metital yiy ànd ak njàqare yoonu Dibéer bi.

“Liggéeyu Xel mu Sell mi mooy tax àddina xam bàkkaar, njub ak àtte. Àddina manul a dégg njàngale rekk ndax gis ñi gëm dégg gi, ñu sellal leen ci dégg gi, di jëfandikoo dogal yu kawte te sell, di wone bu leer te kawte rëy, pass-pass bi nekk diggante ñi sàmm ndigali Yàlla ak ñi leen di tàcc ci seen tànk. Sellalug Xel mi moo xamle wuute bi nekk diggante ñi am màndargay Yàlla ak ñi di sàmm bésuub noflaay bu dul dégg. Bu nattu gi agsee, dina leer ne lan mooy màndargay rab wi. Mooy sàmm Dibéer. Ñi déggoon dégg gi te ba tey di jàpp bés boobu ni bés bu sell, ñoom dañuy yëngoo màndargay nit ku bàkkaar ga, moom mi defe woon yéene soppi jamono ak yoon yi.” Bible Training School, 1 Desàmbar 1903.

Ñi njëkku jigéen ji mooy ñépp ñi njëkk a juddu, di ñaar-fukk ak ñeent junni ak ñeent téeméer ñi te téereb Peeñ mi wax ne ñoo di ñi njëkk a goob. Ñoom dañuy teewal màndarga mi yeneen juróom-ñaar yi wara xàm ci waxtu jafe-jafe ak xareb yoonu Dibéer bi. Màndarga moomu mooy Bésuub Noflaay bi, bi ñaar-fukk ak ñeent junni ak ñeent téeméer ñiy taxaw ci moom ci jamono ji ñu teree koo def. Rakku jigéen White tudde seen ràkkaayam ne mooy “bannière bu deret jaxasoo bu Buur Imanuwel.”

«Ci yéen ma gis ñaari mbooloo yu ñu doon xeex ak fitna bu metti. Benn mbooloo, bendera yi yóbbu woon ay màndarga àddina, moo leen jiite; beneen bi nag, bendera Buur Emanuel bu deret daldi tux ci kaw, moo leen jiite. Bendera gannaaw bendera, ñu bàyyi ko mu di juróom ci suuf si; ndaxte kurél gannaaw kurél ci mbooloom Boroom bi dafa boka ak noon, te xeet gannaaw xeet ci ay sàrti noon yi boole seen bopp ak ñi Yàlla moom te di sàmm ndigali Yàlla. Malaaka mu doon naaw ci diggante asamaan bi joxoon bendera Emanuel nit ñu bare ci seen loxo, fekk jeneral bu am kàttan di wax ak baat bu kawte ne: “Ñëwleen taxaw ci rëdd bi. Na ñi takku ci ndigali Yàlla ak seedeel Kirist tey jël seen bérab. Génñleen ci seen biir, te weesuleen, te buleen laal lu setul, te dinaa leen nangu, te dinaa nekk Baay ci yéen, te yéen dingeen doon samay doom yu goor ak yu jigéen. Na képp ku ko bëgg, ñëw ndimbal Boroom bi, ndimbal Boroom bi ci kaw boroom doole yi.”» Testimonies, volume 8, 41.

Banderool bu deret wilis mooy li gàmmu Yàlla gu des war a gis ci jamono jafe-jafe yoonu Dibéer bi. Banderool boobu mooy leer gu yéeg, gi ñaar-fukk ak ñeent junni ñaar téeméer ak ñeent-fukk ak

ñeent yóbbu. Banderool boobu xonq na ci meloom, ndaxte mooy banderool bu deret wilis. Banderool boobu amoon na misaalēm ci xareb Yeriko, ba Raab jële te aar yaatu-xibaar yi, teg ci gannaaw ne waxoon na ne dafa sujjóot ci mboolloom xare Yosuwe, ci def buum bu xonq génne ci palanteeram. Raab dafay tegu ci doom yu ñaareel yu Yàlla ci jamono jafe-jafe yoonu Dibéer bi, ñi gis te nangu mandargaal mu xonq mi, te ñëw ci déggal mboolloom xare Yosuwe. Buum bu xonq bi Raab jëfandikoo woon mooyoon mandargaal ngir mboolloom xare Yosuwe bañ a alag kërqi Raab ak waa këram.

Raxab dafa te ñi nekk ba léegi ci Babilon jamono jafe-jafe yoonu Dibéer, te xarekat Yosuwe yi dafa mel ni ñi njëkk a juddu ci biir téeméer ak ñent-fukk ak ñent junni nit ña. Buum bu xonq bi mooy misaalu Sabbaat Yàlla. Buum bu xonq bi mooy ndigalu yéenkati ya joxoon Raxab, bi mu war a topp ngir jot ci aarug Yàlla.

Xoolal, bu nu ñëwee ci réew mi, dangay fas bii bu xobare buy xonq ci palanteer bi nga nu wàcce woon ca; te dangay indi sa baay, ak sa yaay, ak say bokk, ak kërgepp gu sa baay, ñu ñëw ci yaw. Yosuwe 2:8.

Màndarga gi nekk ci Babilon war a gis mooy li ñu tegtal ci buum xob mu xonq, te loolu mooy Sabat bi, waaye itam mooy li xamle wuute bi nekk diggante ñaari doom-jàngoro ya. Doom-jàngoro bu jëkk bi mooy ñaar-fukk ak ñeent-junni ak ñeent-fukk ak ñeent-junni, ndaxte ñoom dañuy yëngal ci seen loxo banneeru Buur Emmanuel bi fees ak deret.

Te mujjal bëtandikoo ci kanam xeeti yi, te dina dajale ñiñ ñu gën a génne ci Israyil, te dina dajale it ñi tasaaroo ci Yuda, jóge ci ñeenti cër yi ci suuf si. Te kañu Efrayim dina dem, te noon yi Yuda dinañu leen dagg; Efrayim du kañ Yuda, te Yuda du sonal Efrayim. Waaye dinañu daldi wër ci kawi Filistiyen ñi jëm sowu; dinañu bokk a sàcc ña penku; dinañu teg seen loxo ci Edom ak Moab; te doom yi Amon dinañu leen dégg. Esayi 11:12–14.

Ñaar bu jëkk bi am na màndarga xonq bi, mooy buum xonq bi di màndargaal ki juddu jëkk. Ñaar bu jëkk bi mooy Sarax, te ñaareel bi mooy Fares.

Ba muy ame ci waxtaanam jigeen ja, ñaar ñoo nekkoon ci biiram. Bi mu doon jur, kenn ci ñoom génne loxoom; noonu jabarkat bi jël, takkal ci loxoom buum bu xonq, ne: Kii moo njëkka gén. Waaye bi mu dello loxoom, gis, doomu ndeyam ji jëkk gén; noonu mu ne: Naka nga yàqee mbedd mi? Yàqu ga na nekk ci yow; moo taxñu tudde ko Farees. Gannaaw loolu, doomu ndeyam ji nga xam ne buum bu xonq ba nekkoon ci loxoom, moo gén; te tuddoom mooy Sera. Génesis 38:27–30.

Zara tekki na leer gu fenk, te Farees tekki na gén ak doole. Bu doom-yaaram bi di Farees gisée leer gu fenk gi ci màndarga fil bu xonq bi nekk ci loxo doomu yaaramam di Zara, mu “gén ak doole,” walla mu gén Babilon. Xam-xamu Zara ci leer gu fenk gi ci fil bu xonq bi mooy firndeel jébbaleku doomu yaaram bi juddu mujj ci kanamam doomu yaaram bi juddu njëkk.

Te ñëw dina jant bi fenké, ak dina jant bi so, ak ci bëj-gànnar, ak ci bëj-saalum, te dinañu toog ca nguurug Yàlla ga. Te xoolleen, am na ñiy mujj tey jiitu, te am na ñiy jiitu tey mujj. Luug 13:29, 30.

Jàngoro bu nëbbu ci juróom-ñaari dégg-dégg yu jéggi ñatti mi ngi xamale ñetti màndarga-yoon. Mëndargayoon bu njëkk ak bu mujj ñoo di yéemu yu metti. Diir bi nekk diggante yéemu bu njëkk ak yéglebu Yoo-waxtu Diggante Guddi, mooy waxtu bi ñuy xaar. Tàmbalee ci Yoo-waxtu Diggante Guddi, bi di ñaareelu màndargayoon, diir ba nekk mooy waxtu sellal gi. Diir boobu di waxtu sellal gi jeex na ci yéemu bu mujj.

Jaar-jaaru buur yi juróom-ñaari di tënk ñetti màndarga-yoon. Màndarga-yoon bu njëkk ak bu mujj moo di ubbite baam yi ci ngëlaw suuf. Gox bi nekk diggante ubbite baam bu njëkk ak yégleb Woote Guddi gi moo di waxtu bi yàgg. Li dale ca Woote Guddi ga, te mooy ñaareelu màndarga-yoon bi, di waxtu tëj gi. Waxtu boobu di waxtu tëj gi dafa jeex ci ubbite baam bu mujj ba.

Ñaari seede yu ëpp ñaari jéego yu jaar-jaar ci nettali bu nëbbu bi ci juróom-ñaari dënn yu tar yi, dee ak dekki gi Kirist itam seede na leen. Ubbi bi njëkk ci bàmmeele bi misaaloon na ak sóobu Kirist ci ndox mi mel ni bàmmeele. Bàmmeele bu mujj bi mooyoon bant bi. Diggante sóobu Kirist ci ndox ak bant bi, Kirist yégle woon messageem, te loolu doon misaal bu Woote gi ci Guddi. Mu matale yégle googu ci junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn fukki fan ak juróom-benn fan. Gannaaw bant bi, ci nit ki muy taalibeem yi, message bu Woote gi ci Guddi delluñu koo yégle ci junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn fukki fan ak juróom-benn fan ba ci dee gu Sitefaan.

Ñaari seede yi nekk ci Peeñu gi fukk ak benn dañoo jot kàttan ngir joxe ndigal bu Yuuxu Guddi gi diiru junni ak juróom-ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk fan. Gannaaw loolu ñu rey leen, teg leen ci mbedd yi diiru junni ak juróom-ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk fan, ba ker ba ñu dellusi ci dund te jootaat kàttan.

Dina yokk nañu seetlu ci dégg yooyu ci bind bi ci topp.

«Su amul benn soppi gu dégg ci bakkan bi jëm ci Yàlla; su noflaayu dundug Yàlla du yégle bakkan bi ngir dundug xel mu sell; su ñiy wax ne ñoom dañuy topp dégg gi diiru leen ak njariñ yu juddoo asamaan, konuñu juddoo ci pepp bu dul yàqu, biy dund te di sax ba fàww. Su ñu wóolu ci njubtey Kirist ni moom rekk mooy seen wér-gu-yaram; su ñu sàkku roy ay jikkoom, di liggéey ci ay xelam, dañuy nekk rafetul dara, soluñu mbubbam njub. Ñi dee ñu bari lañuy jállale ni ñiy dund; ndaxte ñiy def li ñuy tudde moom mucc seen bopp ci seen xalaat yu bopp, amuñu Yàlla miy liggéey ci ñoom ngir bëgg ak ngir def li neex coobareem bu baax.»

«Nit ñi ci xeetu bii, ñu ngi leen tektal bu baax ci xur wi fees ak yax yu wow yi Esekiyel gisoon ci peeñ mi.» Review and Herald, 17 Samwiyee 1893.